

آیا ایران بزرگ‌ترین زندان روزنامه‌نگاران است؟

روند برخورد با برخی نشریات که در سال ۱۳۷۹ به اوج خود رسیده بود، سرانجام با توقیف روزنامه دوران امروز در آخرین روزهای سال ۱۳۷۹ و توقیف روزنامه نوسازی در روزهای بهاری سال ۱۳۸۰ دنبال شد و دامن چند نشریه دیگر و از جمله دو، سه نشریه سینمایی را نیز گرفت.

اما شاید جنجالی‌ترین ماجرا، در این راستا، در سال ۱۳۸۰، توقیف روزنامه همبستگی در پی چاپ مصاحبه‌ای با خانم ته‌مین میلانی کارگردان سینما پس از ساخت آخرین فیلمش بود که در آن خاطرات دوران دانشجویی‌اش را بیان کرده بود. او از ارتباط خود با گروه‌های ابتدایی انقلاب سخن گفته و به شدت نسبت به آنچه تندروی‌های اوایل انقلاب می‌نامید، حمله و تاکید کرده بود که با تمامی این تندروی‌ها، مخالف بوده و در فیلم اخیرش، این مخالفت را به تصویر کشیده است. هرچند مدت توقیف روزنامه همبستگی از چند هفته فراتر نرفت و دوتن از اعضای ارشد حزب همبستگی ایران اسلامی، آقایان بای سلامی و راه چمنی، در نامه‌هایی به آیت‌الله شاهرودی از چاپ این مصاحبه ابراز تاسف نمودند و در نتیجه قاضی پرونده، حکم رفع توقیف از این نشریه را صادر کرد اما عواقب این مصاحبه دامن خانم کارگردان را گرفت و ته‌مین میلانی با صدور قرار بازداشت به زندان منتقل شد.

البته مواجهه دادگاه مطبوعات با اهالی سینما فقط به همین مصاحبه منحصر نشد و چندی بعد، در یک اقدام غیرمنتظره و در آستانه جشنواره بین‌المللی فیلم فجر، نشریات سینمایی گزارش فیلم، سینما جهان و سینما تئاتر توقیف شدند که علی‌رغم پادرمیانی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و درخواست او از رئیس قوه قضاییه، عملاً از این نشریات رفع توقیف نشد و بدین ترتیب، این نشریات از

حضور و اطلاع‌رسانی در بزرگ‌ترین واقعه سینمایی کشور بازماندند.

در این میان، علی‌رغم آنکه مجامع بین‌المللی روزنامه‌نگاری، ایران را یکی از بزرگ‌ترین زندان‌های روزنامه‌نگاران خواندند، روند محکومیت روزنامه‌نگاران ادامه یافت و در پایان سال ۱۳۸۰ نیز افزون بر پیگیری دادگاه روزنامه نوروز، حکم لغو انتشار نشریه عصر ما از سوی دادگاه تجدیدنظر تایید شد و برخی ناظران صدور حکمی سنگین برای روزنامه نوروز را دور از ذهن نمی‌دانند. البته در عین حال روند احضار مدیران مطبوعات و خبرنگاران به دادگاه نیز پیگیری شد و به گواهی روابط عمومی قوه قضاییه و اخبار منتشره در مطبوعات چندین نفر از اصحاب قلم به علل و اتهام‌های گوناگون مورد بازجویی و یا بازداشت قرار گرفتند.

اما به‌رغم وقوع این تحولات و اعمال فشار بر روزنامه‌ها، اصلاح‌طلبان از بهره‌برداری از اهرم مطبوعات برای مقابله با فشار محافظه‌کاران منصرف نشدند و شروع انتشار دو روزنامه بنیان و روز نو، هر دو نزدیک به جبهه مشارکت، در آخرین روزهای سال ۱۳۸۰، نشان از همین پافشاری داشت. در این باره اصلاح‌طلبان امید دارند که با اصلاح قانون مطبوعات در سال جاری و نیز بهبود شرایط روزنامه‌نگاران زندانی، سکان اداره بزرگ‌ترین رسانه مکتوب کشور را همچنان در دست خود نگاه دارند و از آن برای پیشبرد اهداف خویش و بسیج افکار عمومی بهره‌جویند.

در مجموع در سال ۸۰ تعداد ۱۵ نشریه

توقیف دائم یا موقت شدند، ۸ نشریه دانشجویی و یک نشریه دانش‌آموزی به دادگاه احضار و ۶ نشریه دانشجویی توقیف یا منع انتشار شدند، بیش از ده تن از مدیران مسوول و سردبیران نشریات به دادگاه احضار و تعدادی از آنها با قرارهای سنگین بازداشت شده به زندان رفتند.

در این میان، پرسش عمده هم‌چنان این است که روند پریپچ و خم برخورد قوه قضاییه با مطبوعات به کجا خواهد کشید؟ در این باره اگرچه برخی ناظران سیاسی امور ایران با توجه به موضع‌گیری‌ها و تحولات ابتدای سال جاری، آینده دلگرم‌کننده‌ای را پیش‌بینی می‌کنند اما نگاهی به کارنامه تقابل قوه قضاییه با مطبوعات و روی داده‌های سال گذشته، چشم‌انداز دیگری ترسیم می‌شود.

مهم‌ترین موارد این کارنامه بدین شرح است:

- آتش زدن یک کیوسک مطبوعاتی در گیلان
- آزادی سردبیر ایران فردا
- آزادی سردبیر هفته‌نامه سینما ورزش از زندان
- آزادی علیرضا رجایی
- آزادی عیسی خندان با قید وثیقه
- آزادی ماشاءالله شمس‌الواعظین از زندان
- آزادی مدیر مسوول آوای ماکو با قرار

- کفالت
- آزادی ابوالقاسم گلباف مدیر مسوول روزنامه توقیف شده بامدادنوپس از چهار روز بازداشت با قرار وثیقه ۳۰ میلیون تومانی
- آزادی مدیر مسوول نشاط
- آزادی مرتضی فیروزی سردبیر سابق ایران نیوز از زندان
- آزادی مرتضی کاظمیان دبیر سرویس سیاسی روزنامه های توقیف شده خرداد و فتح با قرار وثیقه ۵۰ میلیون تومانی
- احضار، بازداشت و آزادی مدیر مسوول هفته نامه عصر آزادی - چاپ تبریز)
- احضار سردبیر نشریه دانشجویی النهضه، به دادگاه به دلیل درج یک کاریکاتور
- احضار سردبیر و نویسندگان روزنامه دانشجویی فریاد به دادگاه
- احضار عکاس روزنامه همشهری به دادگاه
- احضار مدیر مسوول و عضو شورای سردبیری نشریه قلم به دادگاه
- احضار مدیر مسوول هاتف - چاپ گیلان)
- احضار مدیر مسوول هفته نامه آوای اردبیل به دادگاه
- احضار مدیر مسوول هفته نامه جام به دادگاه
- احضار مدیر مسوول هفته نامه سپروان به دادگاه
- احضار مدیر مسوول همت: نشریه داخلی شهرداری مشهد به دادگاه
- احضار مدیر مسوول همشهری به دادگاه
- احضار مطبوعاتیان به سازمان بازرسی کل کشور و اداره اماکن
- احضار همسر هدی صابر به دادگاه
- اخطار به پنج هفته نامه گلبنگ ایران، نخل، آوای ورزشی، بازار روز و ندای ایران
- ارجاع پرونده ضارب خبرنگاران انتخاب به هیات رسیدگی به تخلفات اداری
- ارسال پرونده نشریه دانشجویی فریاد به دادگاه
- ارسال نامه سازمان خبرنگاران بدون مرز به رییس قوه قضاییه
- ارسال نامه سرگشاده انجمن صنفی روزنامه نگاران به رییس قوه قضاییه درخصوص وضعیت عمید نائینی
- ارسال نامه سرگشاده نویسندگان نشریه مهر به رییس صدا و سیما
- ارسال نامه معاون امور مطبوعاتی به مدیران مسوول مطبوعات مبنی بر گله مندی وزرا از مطبوعات!
- اطلاعیه کانون منتقدان و نویسندگان خانه سینما درباره توقیف نشریات سینمایی
- اطلاعیه انجمن دفاع از آزادی مطبوعات
- اعتراض اعضای تحریریه روزنامه ملت
- به مدیر مسوول این روزنامه
- اعتراض انجمن دفاع از آزادی مطبوعات به توقیف نشریه راهیان فیضیه
- اعتراض تشکل ها و صاحب نظران به توقیف نشریات سینمایی
- اعتراض گروه ها و تشکل ها به تعطیل روزنامه همبستگی
- اعتراض ۱۶۳ نماینده مجلس به روند محاکمه های مطبوعاتی و سیاسی
- اعتراض وزارت علوم نسبت به نحوه برخورد با نشریات دانشجویی
- اعلام اعطای جایزه ۲۰۰۱ گزارشگران بدون مرز به رضا علیجانی سردبیر بازداشت شده نشریه ایران فردا
- اعلام انتقاد انجمن صنفی روزنامه نگاران و انجمن دفاع از آزادی مطبوعات از توقیف نشریه مهر
- اعلام تایید محکومیت مدیر مسوول دانستنیه در دادگاه
- اعلام تبدیل قرار وثیقه اکبر گنجی به بازداشت
- اعلام تبرئه مدیر مسوول نشریه دامپزشک
- اعلام تبرئه مدیر نشریه راهیان فیضیه از اتهام توهین به رییس جمهوری
- اعلام تبرئه مدیر مسوول آبان در دادگاه تجدیدنظر
- اعلام تشکیل حزب روزنامه نگاران اصلاح طلب
- اعلام تشکیل ۱۷ خانه مطبوعات در کشور
- اعلام توقیف ماهنامه سینما. تئاتر
- اعلام توقیف ۴ ماهه ایران امروز: نشریه دانشجویان دانشکده ادبیات دانشگاه فردوسی مشهد
- اعلام حکم دادگستری تربت حیدریه در مورد نشریه دانش آموزی بهارستان
- اعلام رفع توقیف سینما جهان، گزارش فیلم و سینما تئاتر - تاکنون رفع توقیف نشده است.
- اعلام شکایت اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی اردبیل از هفته نامه آوای اردبیل
- اعلام شکایت اکبر گنجی از محمدرضا باهنر
- اعلام شکایت صدا و سیما از هفته نامه مهر

در آستانه جشنواره بین المللی فیلم فجر، نشریات سینمایی توقیف شدند
که علی رغم پادرمیانی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و درخواست او از رئیس
قوه قضاییه، عملا از این نشریات رفع توقیف نشد و این نشریات از حضور
و اطلاع رسانی در بزرگ ترین واقعه سینمایی کشور باز ماندند

به دنبال دستگیری مدیر مسوول نشریه
- برگزاری جلسه محاکمه مدیر مسوول
نشریه عصر ما
- برگزاری جلسه محاکمه مهندس عزت الله
سحابی مدیر مسوول مجله توقیف شده
ایران فردا
- برگزاری جلسه هفتگی هیات مدیره
انجمن صنفی روزنامه نگاران در منزل رجایی
- برگزاری چهارمین جلسه رسیدگی به
اتهامات مدیر مسوول روزنامه رسالت در
دادگاه مطبوعات
- برگزاری دادگاه روزنامه کار و کارگر
- برگزاری دادگاه محاکمه مدیران
مسوول گنبد کبود، میلاد و حریم
- برگزاری دادگاه مدیران مسوول تهران
تایمز و کهکشان، زاگرس، صبح ورزش
- برگزاری دادگاه مدیر مسوول سیاست

- انتشار روزنامه سیاست روز
- انتشار روزنامه صدای عدالت
- انتشار روزنامه ملت
- انتشار روزنامه نوسازی
- انتشار شماره ۲۰۹ مهر همزمان با اعلام
توقیف این نشریه
- انتشار نامه مادر روزنامه نگار زندانی
علیرضا رجایی به رییس قوه قضاییه
- انتشار نامه همسر هدی صابر به رییس
قوه قضاییه درباره وضعیت همسرش
- انتشار نشریه آبان بعد از ۱۴ ماه توقیف
- بازجویی از احمد زیدآبادی
- بازجویی از اکبر گنجی
- بازجویی از عمید نائینی سردبیر پیام
امروز
- بازجویی از ماشاءالله شمس الواعظین
- بازجویی از مدیران مسوول

- اعلام شکایت فرهاد نظری از مدیر
مسوول یالثارات
- اعلام شکایت مدیر مسوول دانستنی ها
از شرکت جامعه روز
- اعلام شکایت مدیر هفته نامه نصیر
بوشهر از شورای نگهبان
- اعلام صدور حکم محکومیت مسوولان
نشریه دانش آموزی بهارستان
- اعلام لغو پروانه عصر ما
- اعلام محکومیت رییس شورای
نویسندگان هفته نامه امین زنجان
- اعلام محکومیت مدیر مسوول رسالت به
پرداخت جزای نقدی
- اعلام محکومیت نشریه شمس تبریز در
دادگاه
- اعلام محکومیت نظر: نشریه دانشجویی
دانشگاه فردوسی مشهد به منع دایم از انتشار
- اعلام نقض حکم دادگاه توقیف روزنامه
آریا در دادگاه تجدیدنظر

به رغم اعمال فشار بر روزنامه ها، اصلاح طلبان از بهره برداری از اهرم مطبوعات برای مقابله با فشار محافظه کاران منصرف نشدند و شروع انتشار دو روزنامه، در آخرین روزهای سال ۱۳۸۰، نشان از همین پافشاری داشت

روز
- تایید محکومیت مسعود بهنود
- تبدیل قرار بازداشت سردبیر ایران فردا
به وثیقه ۲۰۰ میلیون تومانی
- تیرئه مدیر مسوول تهران تایمز
- تیرئه مدیر مسوول حریم
- تیرئه مسوولان نشریه دانش آموزی
بهارستان با حکم دادگاه تجدیدنظر استان
خراسان
- تحت پیگرد قرارداد دست اندرکاران
نشریه دانشجویی گام نو در حوزه ۴ قضایی
مشهد
- تعرض افراد ناشناس به دفتر نشریه
نوید آذربایجان
- تعطیل موقت روزنامه صدای عدالت
- تعطیل نشریه نسل فردا - چاپ اصفهان
به علت مشکلات مالی
- تفهیم اتهام به مدیر مسوول کیهان در
دادگاه
- تقدیر انجمن روزنامه نگاران از ۱۷

روزنامه های ایران و اخبار اقتصادی در دادگاه
- بازجویی از مدیر مسوول روزنامه
توقیف شده بامداد نو- ابوالقاسم گلباف و
مدیرمسوول روزنامه توقیف شده بهار
- بازجویی از مدیران مسوول روزنامه های
همبستگی و آفرینش
- بازجویی از مدیر مسوول روزنامه آفتاب
امروز
- بازجویی از مدیر مسوول روزنامه تهران
تایمز
- بازجویی از مدیر مسوول روزنامه
سیاست روز
- بازجویی از مدیر مسوول مجله پیام
امروز
- بازداشت حشمت الله طبرزدی
- بازداشت ۴ خبرنگار ایرانی به وسیله
پلیس ایتالیا
- بازدید مدیرکل مطبوعات و اخبار
سازمان ملل از ایران
- بازرسی از دفتر مجله شیمی و توسعه

- اعلام نیاز انجمن صنفی روزنامه نگاران
به کمک های مردمی برای روزنامه نگاران بیکار
- انتخاب اعضای شورای مرکزی انجمن
دفاع از آزادی مطبوعات و برگزیدن محسن
کدیور به عنوان رییس انجمن
- انتخاب علی یوسف پور به عنوان دبیر
کل انجمن روزنامه نگاران مسلمان
- انتشار بیانیه انجمن دفاع از آزادی
مطبوعات درباره تعطیل روزنامه ها
- انتشار بیانیه جمعی از روزنامه نگاران
ایرانی برای آزادی احمد قایل
- انتشار بیانیه انجمن دفاع از آزادی
مطبوعات درباره توقیف روزنامه ها
- انتشار بیانیه انجمن دفاع از آزادی
مطبوعات در سالگرد توقیف برخی از نشریات
- انتشار بیانیه کانون نویسندگان ایران
درباره احضار مهرانگیز کار و فریبرز رییس
دانا
- انتشار پیش شماره اول تهران امروز
- انتشار پیش شماره روزنامه روز نو
- انتشار توضیحات معاونت امور
مطبوعاتی درباره مصوبات شورای عالی امنیت
ملی
- انتشار دوره جدید روزنامه آزاد
- انتشار دوره دوم روزنامه توسعه
- انتشار روزنامه بنیان
- انتشار روزنامه نوزاد

- روزنامه به دلیل توجه به موضوع انتفاضه
- توقف انتشار آبان
 - توقف انتشار روزنامه خبر
 - توقیف پرنیان: نشریه دانشجویی دانشگاه غیرانتفاعی سجاد مشهد
 - توقیف روزنامه نوسازی
 - توقیف موقت روزنامه ملت
 - توقیف موقت روزنامه اخبار اقتصاد
 - توقیف موقت مجله گزارش فیلم
 - توقیف موقت هفته نامه امین زنجان با حکم دادگاه
 - توقیف نشریه دانشجویی دف
 - توقیف نشریه دانشجویی دوربین مخفی: نشریه دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد
 - توقیف نشریه راهیان فیضیه قم به دلیل توهین به مقامات
 - توقیف نشریه های گلپانگ ایران، نخل، آوای ورزش و بازار روزبه وسیله هیات نظارت بر مطبوعات
 - توقیف نشریه دانشجویی گام نو
 - تهاجم شبانه به انجمن صنفی روزنامه نگاران و دستبرد سارقان ناشناس
 - درگذشت محمدعلی سفری
 - درگذشت سعید هاشمی - روزنامه نگار لرستانی) و همسر و فرزندش و ۱۱۶ تن دیگر بر اثر سقوط هواپیمای مسافربری در حومه خرم آباد
 - چاپ جوابیه مؤسسه تهران تایمز در روزنامه ایران
 - حضور مامور بازرسی کشور در انجمن صنفی روزنامه نگاران
 - حمایت ۹۰ روزنامه نگار بوشهری از دادر
 - حمله اوباش به خبرنگار و عکاس روزنامه عصر شیراز
 - حمله رییس کانون عالی شوراهای اسلامی کار کشور به انجمن صنفی روزنامه نگاران از طریق رادیو آزادی
 - درخواست انجمن دفاع از آزادی مطبوعات از رییس جمهوری برای تدوین لایحه قانون مطبوعات به وسیله هیات دولت
 - درخواست معاون مطبوعاتی از انجمن روزنامه نگاران مسلمان برای تغییر نام این انجمن
 - درخواست هیات نظارت برای تغییر نام
- نشریه فیضیه
- درگذشت پرویز ایران زاد، علیرضا وزل شمیرانی، رضا مظاهری، هاشم محجوب، زمان مهدی، میربهن حسینی زاده تبریزی، مهدی محسنی آهویی، سیدعبدالحمید وکیل زاده ابراهیمی
 - درگذشت جعفر بدیعی بنیادگذار کیهان بچه ها
 - درگذشت محمدعلی گویا
 - درگذشت محمد مهدی بهشتی پور
 - دستگیری عوامل شب نامه ۸۰ صفحه ای
 - دستور رییس قوه قضاییه به رییس دادگستری تهران برای رفع توقیف از نشریات سینمایی
 - دیدار اعضای روزنامه نگاران مسلمان با رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام
 - دیدار هیات مدیره انجمن صنفی روزنامه نگاران با خانواده علیرضا رجایی
 - ربودن جواد رحیم پور
 - رسیدگی به پرونده تخلفات انتخاباتی مدیر مسوول کار و کارگر
 - رفع توقیف از روزنامه همبستگی
 - زندانی شدن مدیر اجرایی روزنامه توقیف شده پیام آزادی
 - زندانی شدن مدیر مسوول نشاط
 - شکایت از مدیر مسوول سینما ویدیو
 - صدور اطلاعیه صنفی روزنامه نگاران مبنی بر درخواست آزادی سردبیر پیام امروز
 - صدور اطلاعیه معاون دادگستری تهران مبنی بر ممنوعیت شرکت نشریات توقیف شده در نمایشگاه مطبوعات
 - صدور حکم تبرئه مدیر مسوول نشریه آوای اردبیل
 - صدور حکم جلب خبرنگار همبستگی در خرمشهر
 - صدور حکم جلب مدیر مسوول بامداد نو
 - صدور دستور رییس شعبه ۱۴۱۰ دادگاه عمومی تهران به مطبوعات مبنی بر ممنوعیت چاپ مطالب زندانیان
 - صدور قرار وثیقه ۲۰ میلیون تومانی برای سردبیر پیام امروز
 - صدور مجوز انتشار برای ۳۴۰ نشریه به وسیله هیات نظارت بر مطبوعات
 - ضرب و شتم خبرنگاران انتخاب به وسیله ماموران حراست فروشگاه قدس
 - ضرب و شتم کارکنان روزنامه خبر
- جنوب در شیراز
- لغو امتیاز هفته نامه امین زنجان
 - لغو امتیاز هفته نامه فردای روشن در زنجان
 - محاکمه زیدآبادی
 - محاکمه مدیر مسوول روزنامه رسالت
 - محاکمه مدیر مسوول نشریه دانشجویی قلم بدون حضور وکیل
 - محاکمه مدیر مسوول نوروز
 - محاکمه مدیر مسوول هفته نامه امین زنجان
 - محاکمه مدیر مسوول هفته نامه صدای ارومیه
 - محاکمه مصطفی احمدی مدیر مسوول نشریه خلیج فارس
 - محاکمه و تبرئه مدیر مسوول روزنامه جام جم
 - محرومیت ۹ تن از اعضای هیات منصفه دادگاه مطبوعات در هرمزگان
 - محکومیت مدیر مسوول ندای هرمزگان به جزای نقدی و حبس تعلیقی
 - مضروب شدن خبرنگار روزنامه خراسان به وسیله سارقان مسلح در میدان فردوسی تهران
 - منع انتشار ملک: نشریه دانشجویی دانشگاه بیرجند به مدت سه ماه
 - میزگرد "سخت و زبان آور شناخته شدن شغل روزنامه نگاری" در انجمن صنفی روزنامه نگاران
 - ناپدید شدن حمید کاویانی عضو شورای روزنامه همبستگی
 - هشدار وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی نسبت به احضارهای غیرقانونی روزنامه نگاران و نویسندگان به اداره اماکن
 - اعتراض تشکل ها و شخصیت ها به احضار غیرقانونی اصحاب فرهنگ و هنر به اداره اماکن
 - احضار مدیر مسوول کیهان به دادگاه
 - تبرئه معاون امور مطبوعاتی از شکایت مدعی العموم
 - احضار مدیرعامل ایسنا به دادگاه
 - احضار و بازداشت سیامک پورزند
 - محاکمه سیامک پورزند
 - صدور حکم لغو امتیاز برای هفته نامه عصرما و زندان برای محمد سلامتی مدیر مسوول این نشریه